is-subartikolu 82(3) tal-Kap. 452 jagħti dritt ta' appell mis-sentenza tat-Tribunal Industrijali fuq punt ta' liġi biss, u dan fiċ-ċirkostanzi hemm imfissra, fosthom fejn il-każ jirrigwarda l-allegata tkeċċija mingħajr kawża ġusta – il-leġiżlatur ma riedx li l-apprezzament li jkun għamel it-Tribunal tal-provi rigwardanti t-tkeċċija inġusta tal-impjegat, jiġu sindakati minn din il-Qorti

MALTA

QORTI TAL-APPELL
(Kompetenza Inferjuri)

ONOR. IMĦALLEF LAWRENCE MINTOFF

Seduta tat-2 ta' Lulju, 2021

Appell Inferjuri Numru 18/2021 LM

Avv Robert Gauci Maistre bħala mandatarju speċjali ta' Baran Duman (Passaport Tork Nru UO5912226)
('l-appellat')

vs.

Tipbet (C 63741)
('l-appellanta')

Il-Qorti,

Preliminari

1. Dan huwa appell magħmul mill-intimata **Tipbet (C 63741)** [minn issa 'l quddiem 'l-appellanta'] mid-deċiżjoni nru 2709 [minn issa 'l quddiem 'id-

deċiżjoni appellata'] mogħtija mit-Tribunal Industrijali [minn issa 'l quddiem 'it-Tribunal'] fil-15 ta' Frar, 2021, fil-Kwistjoni tax-Xoghol nru 3716/JHP, fejn it-Tribunal iddeċieda t-talbiet tar-rikorrent **Avv. Robert Gauci Maistre bħala mandatarju speċjali ta' Baran Duman (Passaport Tork Nru UO5912226)** [minn issa 'l quddiem 'l-appellant'] fil-konfront tal-imsemmija appellanta, billi ddikjara li t-terminazzjoni tal-imjieg tiegħu ma kinitx għal raġuni ġusta u skont il-liġi, filwaqt li ordna lis-soċjetà appellanta tħallas lill-appellat kumpens ta' €7,000 fi żmien ħmistax-il ġurnata minn dik id-deċiżjoni appellata.

Fatti

2. Il-fatti ta' din il-kawża jirrigwardaw it-terminazzjoni tal-impjieg tal-appellat minn mal-appellanta. L-appellat daħal jaħdem mal-appellanta fil-kariga ta' *Turkish Speaking Customer Support* fil-31 ta' Diċembru, 2016 skont il-pattijiet u l-kundizzjonijiet li ġew miftiehma bejniethom fil-kuntratt tax-xogħol bl-istess data.[1] Iżda fl-10 ta' Diċembru, 2018 l-appellanta tterminat l-impjieg tal-appellat magħha għar-raġuni ta' *"poor work performance"*.[2]

Mertu

3. L-appellat istitwixxa proċeduri quddiem it-Tribunal fl-21 ta' Jannar, 2019 permezz ta' nota segwita b'dikjarazzjoni fl-4 ta' Marzu, 2019, fejn talab lit-Tribunal sabiex jiddikjara li t-tkeċċija tiegħu minn mal-appellanta kienet waħda

[1] Dok. A *a fol.* 9.
[2] Ittra *a fol.* 31.

inġusta u sabiex ukoll jordna li jitħallas lilu kumpens xieraq mill-imsemmija appellanta.

4. Is-soċjetà intimata wieġbet permezz ta' dikjarazzjoni fil-1 ta' Marzu, 2019, fejn sostniet li t-talbiet tar-rikorrent kienu infondati fil-fatt u fid-dritt u għalhekk kellhom jiġu miċħuda.

Id-deċiżjoni appellata

5. Dawn huma l-konsiderazzjonijiet tat-Tribunal li wasluh għad-deċiżjoni tiegħu:

*"8. **Kunsiderazzjonijiet tat-Tribunal:***

It-Tribunal fil-kunsiderazzjonijiet tiegħu ħa konjizzjoni ta' tlett sitwazzjonijiet li ġraw fattwalment f'dan il-każ odjern.

(a) Ġie stabbilit li ir-rikorrent kellu xi numru ta' complaints *li tnejn minnhom ġie allegat li kienu il-fulkru għat-terminazzjoni tal-impjieg tiegħu.*

*(b) Ġie stabbilit li dawn il-*complaints *fit-total tagħhom ġew mitqiesa bħal "*poor work perforamnce*" u li għalhekk ġie itterminat l-impjieg tar-rikorrent.*

(c) Ġie ukoll stabbilit li filwaqt li is-soċjetà intimata tenniet li żewġ complaints *li setgħu wasslu għat-terminazzjoni mill-impjieg tar-rikorrent, kienu ġew mgħoddija lill-Awtorità Maltija tal-Logħob, mis-soċjetà intimata, u li dawn setgħu kienu il-kaġun li is-soċjetà intimata titlef il-liċenzja għall-operat tagħha.*

It-Tribunal Industrijali innota dan li ġej:

(a) Ġie stabbilit li dawn iż-żewġ complaints *ma ġiex ippruvat li dawn kienu waslu għand l-Awtorità Nazzjonali tal-Logħba* (sic!) *għalkemm ix-xhieda mogħtija tat*

*dik l-impressjoni u għaldaqstant dawn il-*complaints *ma wasslux għall-ebda dannu lis-soċjetà initmata.*

*(b) Ġie innotat li filwaqt li il-każ kien mibni fuq "***poor work performance***" f'xhieda mogħtija mis-soċjetà issemiet konnessjoni ta' xi eżerċizzju ta'* ***Ristrutturar*** *tas-soċjetà intimata, li għalkemm f'dan il-perijodu ġiet mogħtija terminazzjoni lill-seba' impjegati inkluż lir-rikorrenti, ir-raġuni unika kienet simili għal kulħadd, dik ta' "****poor work performance****" u mhux raġuni oħra.*

(c) It-Tribunal ma sab l-ebda konnessjoni bejn it-terminazzjoni tal-impjieg tar-rikorrent u xi forma ta' ***Ristrutturar*** *u lanqas ma sab l-ebda forma ta' xi proċess dixxiplinarju minħabba "***il-poor work work performance***" tiegħu, fejn ir-rikorrent jigi mogħti l-opportunità li jiddefendi id-drittijiet tiegħu.*

*(d) It-Tribunal innota mix-xhieda mogħtija minn naħa tas-soċjetà intimata permezz ta' Mehmet Tepecik, impjegat tas-soċjetà intimata, li fl-isfond li dan bħala impjegat beda il-karriera tiegħu xhur u snin wara l-impjegati oħra inkluż ir-rikorrent, kien f'temp relattivament qasir li dan ingħata promozzjoni. Dan seħħ wara li mill-grad simili għall-impjegati l-oħra hu kien beda jiġbed l-attenzjoni tas-superjuri tiegħu li l-kollegi tiegħu kienu qegħdin jagħmlu dak li hekk imsejjaħ "****enhanced due diligence****" fejn dan kien riferut minnu bħala ksur tar-regolamenti tas-soċjetà intimata. Dak li għamel ripetutament kellu effett determinanti għat-terminazzjoni tal-impjegati konċernati inkluż ir-rikorrent. Wara dawn it-terminazzjonijiet dan l-istess impjegat ġie mogħti il-promozzjoni.*

It-Tribunal Industrijali wara l-analiżi tal-fatti fehem li filwaqt li minn jimpjega, u b'mod speċjali f'settur sensittiv bħal fil-każ odjern, għandu kull dritt li jittermina l-impjieg ta' minn jikser ir-regolamenti tal-kumpannija, iżda jekk sar xogħol b'aktar reqqezza milli suppost, u li dan ma irriżultax f'xi danni negattivi għas-soċjetà intimata, l-allegat ksur tar-regolamenti ma jistax jigi meqjus bħala nuqqas doluż.

*Huwa importanti li t-Tribunal jiġbed l-attenzjoni li s-soċjetà intimata lanqas biss tat każ tal-kuntratt tax-xogħol tar-rikorrenti fejn f'Art 12 clause 12.1 "*In the event of any dispute ________ within two days of a written request from any either party to the other meet in an effort to settle amicably"

F'Art 13 clause 13.1 "Any breach by the employee of his obligations under this contract will render him/her subject to disciplinary proceedings___"*, apparti li fl-istess kuntratt tax-xogħol fi clause 3.51 hemm imsemmi (*Any act of gross misconduct, or repeated or continued (after a written warning___)

*Għaldaqstant it-Tribunal Industrijal ma setax jifhem kif fuq fatti li ma ġewx ippruvati fil-gravità taghhom, u fin-nuqqas ta' xi forma ta' proċess dixxiplinarju, anke jekk b'forma bażika, u meta hemm riferut, il-proċess dixxiplinarju kif ukoll, l-ewwel l-*amicable settlement, *u wara l-għotja ta'* warnings, *minn dan kollu ma jsir xejn iżda tinghata dik li t-Tribuanl Industrijali iqis f'dan il-kamp bħala l-piena kapitali, dik ta' terminazjoni mill-impjieg.*

It-Tribunal Industrijali wara li sema' x-xhieda tal-partijiet, qara s-sottomissjonijiet, evalwa x-xhieda u d-dokumenti kollha, kif ukoll ħa inkunsiderazzjoni tat-trattazzjoni finali tal-partijiet, jaqta' u jiddeċiedi li it-terminazzjoni mill-impjieg tar-rikorrenti ma kinitx għal raġuni ġusta u skont il-Liġi.

Għalhekk it-Tribunal Industrijali jitlob li ir-rikorrent, li għamel żmien konsiderevalment twil mingħajr impjieg, jingħata kumpens ta' €7,000 euro li għandhom jiġu mħallsa fi żmien ħmistax -il gurnata minn din id-deċiżjoni.

Dan il-kumpens qed jiġi ibbażat fuq dawn il-kriterji assunti għal dan il-każ per se.

Tkeċċija għal raġuni inġusta	*€3,000*
Telfien ta' opportunità għall-impjieg f'Malta ikkaġunat mis-socjetà intimata, li b'hekk ir-rikorrenti ġie imġiegħel jitlaq mill-pajjiż minħabba żmien relattivament qasir sabiex jottjeni permess għax-xogħol f'Malta	*€2,000*
Kumpens għal telf finanzjarju ikkaġunati minħabba tluq mill-pajjiż li sofra minħabba il-waqfien tal-alloġġjament u it-tneħħija tal-vettura li kellu, f'qasir żmien	*€2,000*
Total	*€7,000*

Għall-finijiet ta' Avviż Legali 48 tal-1986, dan it-Tribunal jistabbilixxi d-drittijiet ta' min assista l-partijiet fl-ammont ta' €93 u 17-il ċenteżmu.

B'hekk tintemm din il-kwistjoni tax-xogħol"

L-Appell

6. Is-soċjetà appellanta ppreżentat ir-rikors tal-appell tagħha fis-26 ta' Frar, 2021, fejn qiegħda titlob lil din il-Qorti sabiex tħassar, tirrevoka u tikkanċella d-

deċiżjoni appellata. Is-segwenti huma l-aggravji tagħha (i) it-Tribunal għamel apprezzament ħażin ta' dritt fl-interpretazzjoni ta' 'tkeċċija inġusta'; u (ii) il-kumpens likwidat mill-imsemmi Tribunal huwa nieqes minn motivazzjoni adegwata.

Ir-Risposta tal-Appell

7. L-appellat wieġeb fis-16 ta' Marzu, 2021 fejn qed isostni li d-deċiżjoni appellata hija waħda ġusta u għaldaqstant, għar-raġunijiet li jfisser fit-tweġiba tiegħu, jissottometti li timmerita konferma fl-intier tagħha.

Konsiderazzjonijiet ta' din il-Qorti

8. Din il-Qorti ser tgħaddi sabiex tikkonsidra l-aggravji rispettivi mressqa mis-soċjetà appellanta fid-dawl ta' dak li kkostata u ddeċieda t-Tribunal, u meħuda wkoll inkonsiderazzjoni s-sottomissjonijiet magħmula mill-appellat.

9. L-ewwel aggravju tal-appellanta huwa li t-Tribunal allegatament għamel apprezzament ħażin tad-dritt fir-rigward tal-interpretazzjoni ta' 'tkeċċija inġusta'. L-appellanta ssostni li l-interpretazzjoni li ta t-Tribunal kienet waħda monka għaliex ma kkunsidrax dak li huwa stabbilit u interpretat mill-Qrati, u anki ma qiesx b'mod adegwat il-provi li ressqet hi fir-rigward tat-tkeċċija, wara li skont hi, l-appellat kien aġixxa bi ksur tal-proċeduri tagħha, fejn baqa' jinsisti li jitlob informazzjoni eċċessiva lill-klijenti tagħha. Tissottometti li dan l-aġir tal-appellat seta' saħansitra jesponiha għal multi u anki għas-sospensjoni jew

revoka ta' liċenzja tal-logħob. Fil-każ odjern, dan l-aġir wassal sabiex ingħalqu l-kontijiet tal-klijenti ossia *players* fis-sit operat minnha u għalhekk hija ma setgħetx tkompli toffri s-servizz tagħha. Min-naħa tiegħu t-Tribunal kkonsidra b'mod żbaljat li n-nuqqasijiet tal-appellat kienu proprju xogħol li kien qed isir b'aktar reqqa, meta dan kollu huwa illoġiku meħud inkonsiderazzjoni l-proċeduri retti tas-settur li fih kienet topera. L-appellanta tgħid li dawn saħansitra waslu għal miżuri ta' infurzar *ai termini* tal-artikolu 8 tal-L.S. 583.06. Skont il-ġurisprudenza, ir-raġuni għal terminazzjoni ta' impjieg għandha tkun ta' ċerta serjetà u hawnhekk l-appellanta tiċċita siltiet minn sentenzi tal-Qorti tal-Kummerċ u mix-xogħol ta' N.M. Selwyn in sostenn tal-argumenti tagħha. Tagħlaq billi tirrileva li m'għandux jitwarrab il-fatt li l-appellat kien fdat b'pożizzjoni ta' responsabbiltà u ta' fiduċja, kemm fir-rigward tad-diriġenti u anki tal-klijenti. It-tieni aggravju tas-soċjetà appellanta jirrigwarda l-likwidazzjoni tal-kumpens li sar mit-Tribunal, u tgħid li tali likwidazzjoni hija nieqsa minn motivazzjoni adegwata. Filwaqt li tiċċita l-para. (a) tas-subartikolu 81(2) tal-Kap. 452, tissottometti li l-appellat naqas milli jressaq prova dwar id-danni reali subiti minnu, wara li fl-*affidavit* iddikjara li huwa kien tilef €7,000 f'depożiti, assikurazzjonijiet, titjir tal-ajru u spejjeż legali. Dwar l-ammont ta' €2,000 likwidat mit-Tribunal fir-rigward ta' telfien ta' opportunità għall-impjieg f'Malta, is-soċjetà appellanta tirrileva li (i) huwa dak li jipprovdi x-xogħol li japplika għal *work permit,* u għalhekk ma kienx ireġi l-argument tal-appellat li n-nuqqas tagħha milli ġġedded il-*work permit,* telfu x-xogħol; (ii) is-settur li fih kienet topera kien wieħed kompetittiv, u għalhekk kien joffri bosta opportunitajiet ta' xogħol. Għalhekk kien proprju l-appellat li għażel li jitlaq minn Malta. Imbagħad għal dak li jirrigwarda l-kumpens ta' €3,000 għal

tkeċċija inġusta, is-soċjetà appellanta tissottometti li dan ma kienx fondat u f'kull każ kien wieħed eċċessiv.

10. L-appellat, filwaqt li jagħmel riferiment għas-subartikolu 82(3) tal-Kap. 452 tal-Liġijiet ta' Malta, u għal sentenza deċiża minn din il-Qorti, kif diversament preseduta, fit-23 ta' Mejju, 2008 fl-ismijiet **Kenneth Vella *vs.* Seabank Catering Co. Ltd**[3], jikkontendi li l-appell odjern huwa wieħed imsejjes kollu kemm hu fuq l-apprezzament tal-provi u fatti li sar mit-Tribunal, u bl-ebda mod dan l-appell ma jindirizza xi vjolazzjoni jew applikazzjoni falza ta' punt ta' dritt. Mingħajr preġudizzju għal din l-ewwel sottomissjoni, l-appellat imbagħad jindirizza l-aggravji mressqa mill-appellanta. Dwar l-ewwel aggravju l-appellat jinsisti li mhuwiex minnu li t-Tribunal naqas li jagħmel apprezzament tajjeb tad-dritt u li naqas milli jippronunzja ruħu dwar diversi sottomissjonijiet li għamlet is-soċjetà appellanta fir-rigward tat-tkeċċija inġusta. In sostenn tal-argument tiegħu huwa jiċċita dak li qal it-Tribunal dwar l-allegazzjoni ta' ksur tar-regolament li għamlet l-appellanta, anki fir-rigward tal-provi li tressqu mill-appellanta, u jagħmel riferiment għal diversi xhieda sabiex juri n-nuqqas ta' prova fir-rigward. Għal dak li jirrigwada t-tieni aggravju, l-appellat jgħid li hawn ukoll l-appellanta qiegħda tagħmel sottomissjonijiet dwar l-apprezzament tal-fatti u provi kif magħmula mit-Tribunal. Dan filwaqt li ċċita estensivament mis-sentenza fl-ismijiet **Peter Spiteri** vs. **Xuereb Glass Co. Ltd**[4], deċiża mill-Qorti tal-Appell fl-10 ta' Ottubru, 2005.

---

[3] App. Inf. 38/2007.
[4] App. Inf. 8/2004.

11. Kif sewwa jirrileva l-appellat, is-subartikolu 82(3) tal-Kap. 452 jagħti dritt ta' appell mis-sentenza tat-Tribunal fuq punt ta' liġi biss, u dan fiċ-ċirkostanzi hemm imfissra, fosthom fejn il-każ jirrigwarda l-allegata tkeċċija mingħajr kawża ġusta. Meħud inkonsiderazzjoni li t-talba tar-rikorrent lit-Tribunal kienet proprju għal dikjarazzjoni li huwa tkeċċa mingħajr kawża ġusta, din il-Qorti ser tgħaddi sabiex teżamina jekk l-appell interpost mill-appellanta jinkwadrax ruħu fil-parametri stabbiliti mil-liġi.

12. L-ewwel aggravju li tressaq is-soċjetà appellanta huwa li t-Tribunal għamel apprezzament ħażin tad-dritt fejn dan jolqot l-interpretazzjoni ta' 'tkeċċija inġusta'. Iżda dwar din l-interpretazzjoni żbaljata l-appellanta ma tgħid xejn aktar, u minflok tgħaddi sabiex turi kif it-Tribunal naqas milli jikkonsidra b'mod adegwat il-provi tagħha in sostenn tal-argument li ma kien hemm l-ebda tkeċċija inġusta, għaliex għaliha kien hemm raġunijiet tajba li jiġġustifikaw it-tkeċċija tal-appellat. Madankollu dak li qed jitlob l-appellant minn din il-Qorti, ġie prekluż mil-leġiżlatur, li ma riedx li l-apprezzament li jkun għamel it-Tribunal tal-provi rigwardanti t-tkeċċija inġusta tal-impjegat, jiġu sindakati minn din il-Qorti.

13. It-tieni aggravju tal-appellanti jirrigwarda l-allegat nuqas ta' motivazzjoni tal-imsemmi Tribunal meta dan ġie sabiex illikwida l-kumpens. Għandu mill-ewwel jingħad li l-eżerċizzju hawnhekk mhux ser ikun wieħed fejn il-Qorti ser teżamina jekk it-Tribunal kellux provi biżżejjed sabiex jasal għal-likwidazzjoni tal-kumpens ordnat lill-appellat, iżda għandu jiġi limitat għal dak li jipprovdi għalih is-subrtikolu 82(3) tal-Kap. 452. Il-Qorti dan qiegħda tgħidu għaliex is-

soċjetà appellanta, bħalma jiġri bosta drabi quddiem din il-Qorti, qiegħda hawn tistrieħ fuq id-dispożizzjonijiet tal-para. (a) tas-subartikolu 81(2) tal-istess Kap. 452 sabiex tittenta tottjeni l-apprezzament mill-ġdid tal-provi. Il-Qorti għalhekk ser tfittex sabiex tara jekk tassew it-Tribunal naqas milli jagħti motivazzjoni meta stabbilixxa l-kumpens dovut lill-appellat.

14. Dwar l-ewwel kriterju *"tkeċċija għal raġuni inġusta",* it-Tribunal ma offra l-ebda spjegazzjoni dwar kif wasal għall-ammont ta' kumpens. Iżda għandu jingħad li t-Tribunal fid-deċiżjoni appellata kien diġà indaga fil-fond u kkonstata li t-tkeċċija kienet waħda inġusta, u dan wara li kkonsidra (a) li l-allegat ksur da parti tal-appellat ma kienx wassal għal danni negattivi għall-appellanta u lanqas ma seta' jiġi meqjus bħala nuqqas doluż u (b) li ġie mwarrab dak li jipprovdi għalih il-kuntratt tax-xogħol. Barra minn hekk, għalkemm imsemmi fit-tieni kriterju adottat mit-Tribunal, dan tal-aħħar ikkonsidra wkoll il-fatt li t-tkeċċija tal-appellat viċin id-data tal-iskadenza tal-permess tax-xogħol/residenza tiegħu, ma ħallielu l-ebda għażla għajr li jitlaq minn Malta minnufih mingħajr ma jfittex xogħol alternattiv. Għalhekk il-Qorti tqis li dawn ir-raġunijiet li offra t-Tribunal għandhom jitqiesu bħala motivazzjoni suffiċjenti.

15. It-tieni kriterju li applika t-Tribunal huwa spjegat aktar fil-fond, tant hu hekk li m'hemm l-ebda dubju dwar il-fatt li hawnhekk it-Tribunal kien qed jieħu inkonsiderazzjoni l-fatt li bil-mod tat-tkeċċija tiegħu, l-appellat tilef ukoll l-opportunità li jaħdem hawn Malta.

16. Fl-aħħar nett il-Qorti tagħraf li l-kumpens li l-appellat ingħata taħt it-tielet kriterju, huwa wkoll wieħed li t-Tribunal pprovda l-motivazzjoni għalih.

Hawnhekk it-Tribunal qies li fi żmien qasir l-appellat kellu jitlaq minn Malta u anki jbigħ il-vettura tiegħu, u l-Qorti tqis li dawn il-fatturi huma motivazzjoni suffiċjenti sabiex ġie ffissat kumpens għat-telf finanzjarju tiegħu riżultat ta' dan.

17. Għaldaqstant il-Qorti ma ssibx l-aggravji tas-soċjetà appellanta ġustifikati u tiċħadhom.

<u>Decide</u>

Għar-raġunijiet premessi, il-Qorti tiddeċiedi billi tiċħad l-appell interpost mis-soċjetà appellanta, filwaqt li tikkonferma fl-intier tagħha d-deċiżjoni appellata.

L-ispejjeż tal-proċeduri quddiem it-Tribunal jibqgħu kif deċiżi, u dawk tal-appell odjern għandhom ikunu a karigu tas-soċjetà appellanta.

Moqrija.

Onor. Dr Lawrence Mintoff LL.D.
Imħallef

Rosemarie Calleja
Deputat Reġistratur